Biuletyn Informacyjny

nr3/2013

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce trzeci numer Biuletynu Informacyjnego, w którym prezentujemy aktualne działania w realizowanym projekcie „EAPN Polska – wspólnie budujemy Europę Socjalną", aktualności związane z przygotowywanymi strategiami i programami ważnymi z punktu widzenia organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem problemowi ubóstwa, omawiamy toczące się prace legislacyjne w dziedzinie polityki społecznej oraz działania związane z nowym okresem finansowania.

Zapraszamy do lektury.

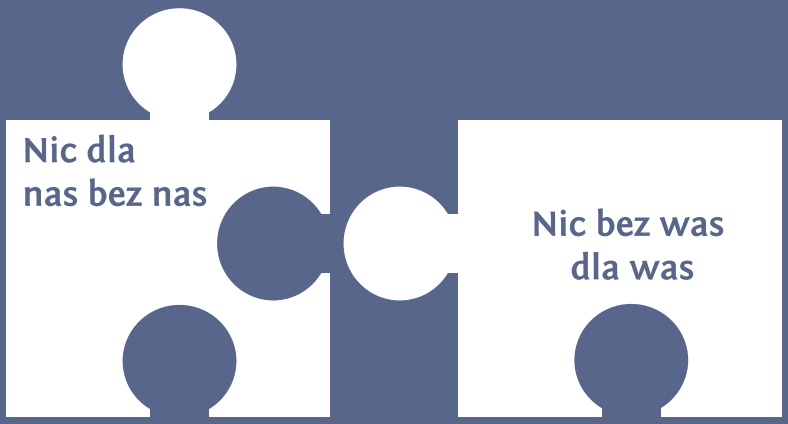

SWISS CONTRIBUTION

Zaangażowanie i wiedza osób wykluczonych zwiększają efektywność pomocy

ECORYS

WRZOS

Projekt „EAPN Polska – wspólnie budujemy Europę Socjalną" współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

SPIS TREŚCI

Projekt „EAPN Polska – wspólnie budujemy Europę Socjalną" 3
Case study – Poverty Alliance jako organizacja rzecznicza 4
Debata „Rola i wpływ organizacji obywatelskich na kształt krajowej i europejskiej polityki społecznej" 4
Debata „Partycypacja osób doświadczających ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz strategie i programy przeciwdziałania ubóstwu – wyzwania 2014-2020" 5
Konferencja EAPN Europa dotycząca wyborów do Parlamentu Europejskiego 5
Trzecia Europejska Konwencja przeciw Ubóstwu 7
Europejskie Spotkania Osób Doświadczających Ubóstwa i Wykluczenia Społecznego 8
Reforma urzędów pracy 9
Nowe rozwiązania dla opiekunów osób niepełnosprawnych 11
Program dożywiania na lata 2014-2020 12
Nowa polityka senioralna 13
Krajowy Program Działań na Rzecz Równego Traktowania 15

PROJEKT „EAPN POLSKA – WSPÓLNIE BUDUJEMY EUROPĘ SOCJALNĄ”

W ramach realizowanego projektu w okresie październik-grudzień 2013 roku zrealizowane zostały następujące działania:

1. Odbyły się dwa posiedzenia Rady Wykonawczej Polskiego Komitetu EAPN, podczas których dyskutowane były regionalne programy operacyjne, Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu, omawiane przygotowane ekspertyzy oraz priorytety strategiczne Polskiego Komitetu EAPN.

2. Odbyło się posiedzenie Rady Ekspertów Społecznych Polskiego Komitetu EAPN, podczas którego dyskutowane były przygotowane ekspertyzy, główne działania toczące się na polu europejskim w dziedzinie polityki społecznej.

3. Przygotowane zostały dwie ekspertyzy poświęcone: celom w zakresie ubóstwa i wykluczenia społecznego w perspektywie 2020 oraz płacy minimalnej i godzinnej stawce minimalnej oraz ich wpływowi na przeciwdziałanie i ograniczanie ubóstwa pracowników w Polsce z uwzględnieniem innych instrumentów

4. Przygotowane zostały trzy raporty z monitoringu polityki społecznej. Dokumentami omówionymi w raporcie za październik były: ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych; projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych; poselski projekt ustawy o zmianie ustawy kodeks pracy zawierający liczne zapisy dotyczące przeciwdziałania dyskryminacji oraz poprawiające sytuację osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych oraz umów o pracę na czas określony; Zielona Księga poświęcona wiarygodności płatniczej w obrocie gospodarczym, wydana w związku z planowaną oceną i ewentualnymi zmianami w systemie informacji o wiarygodności płatniczej; projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dotyczący możliwości refundacji przez NFZ kosztów leczenia za granicą w sytuacji, gdy danego świadczenia nie można było uzyskać w Polsce.; raport „Ubóstwo w Polsce w świetle badań GUS” prezentujący dane statystyczne na temat ubóstwa. W listopadowym raporcie znalazły się m.in. informacje nt.: projektowania zmian kodeksu postępowania cywilnego w zakresie wyłączenia spod egzekucji sądowej przedmiotów, które są niezbędne ze względu na niepełnosprawność dłużnikowi lub członkom jego rodziny; wystąpień RPO dotyczących braku możliwości orzeczenia przez sąd o prawie do lokalu socjalnego w przypadku eksmisji na podstawie prawomocnego postanowienia o przysądzeniu własności, problemów związanych z ograniczeniem oferty oświatowej dla dzieci w przedszkolach publicznych oraz w sprawie braku możliwości usunięcia na wniosek dłużnika wpisu zamieszczonego przez biuro informacji gospodarczej. Pozostałe omawiane dokumenty miały charakter informacyjny. Był to raport NIK poświęcony kontraktom socjalnym wskazujący na ich niską efektywność, oraz dwie publikacje GUS: przedstawiająca dane na temat centrów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej i warsztatów terapii zajęciowej oraz poświęcona budownictwu mieszkaniowemu w Polsce w okresie do października 2013 r. W grudniowym raporcie najważniejszymi omówionymi dokumentami były rozporządzenia związane z przygotowywaną nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia. Zwrócono także uwagę na dwa dokumenty zawarte w dziale poświęconemu dobremu rządzeniu. Senacki projekt ustawy o petycjach porządkuje i doprecyzowuje przepisy dotyczące wnoszenia petycji. Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpiła zaś do Marszałka Sejmu w celu rozważenia zmiany przepisów dotyczących instytucji wysłuchania publicznego. Ponadto zaprezentowano dwa raporty opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny, dotyczące pomocy społecznej i pomocy dla rodzin oraz ich beneficjentów w 2012 r. a także wyników europejskich badań dochodów i warunków życia.

5. Przygotowane zostało stanowisko Polskiego Komitetu EAPN dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

CASE STUDY – POVERTY ALLIANCE JAKO ORGANIZACJA RZECZNICZA

W ramach projektu zostało opracowane studium przypadku opisujące doświadczenia w zakresie rzecznictwa przeciwko ubóstwu i na rzecz sprawiedliwości społecznej organizacji Poverty Alliance - szkockiej sieci organizacji przeciwdziałających ubóstwu, członka brytyjskiej sieci EAPN.
W dokumencie można przeczytać m.in. o kluczowych tendencjach dotyczących ubóstwa w Szkocji oraz o funkcji i roli, jaką odgrywa Poverty Alliance w walce z ubóstwem i kształtowaniu polityki społecznej. Ponadto można znaleźć w nim opis jednej z najbardziej kluczowych kampanii organizacji, prowadzonej na rzecz płacy minimalnej umożliwiającej godne życie („living wage").
Dokument dostępny na stronie **www.eapn.org.pl**

DEBATA „ROLA I WPŁYW ORGANIZACJI OBYWATELSKICH NA KSZTAŁT KRAJOWEJ I EUROPEJSKIEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ"

5 listopada 2013 roku w Krakowie Polski Komitet EAPN oraz Bank Żywności w Krakowie zorganizowały debatę poświęconą roli i wpływowi organizacji obywatelskich na kształt krajowej i europejskiej polityki społecznej. Debata podzielona była na trzy panele: „Ubóstwo i wykluczenie społeczne - skala potrzeb i wyzwania dla europejskiej polityki społecznej"; „Europejski Fundusz Pomocy Społecznej (FEAD) jako przykład wpływów pomiędzy europejską polityką a działaniami organizacji pozarządowych w Polsce"; oraz „Korzyści z sieciowania się organizacji socjalnych". Podczas debaty uczestnicy dyskutowali o wpływie europejskiej polityki społecznej na działania polskich organizacji pozarządowych oraz osób dotkniętych wykluczeniem społecznym.

DEBATA „PARTYCYPACJA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH UBÓSTWA I WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO ORAZ STRATEGIE I PROGRAMY PRZECIWDZIAŁANIA UBÓSTWU – WYZWANIA 2014-2020"

W związku z obchodami Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem, 17 października 2013 roku, odbyła się w Warszawie debata zorganizowana przez Polski Komitet EAPN pt.: „Partycypacja osób doświadczających ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz strategie i programy przeciwdziałania ubóstwu – wyzwania 2014-2020". Pierwsza część debaty poświęcona była partycypacji osób doświadczających ubóstwa i wykluczenia społecznego w życiu publicznym oraz realizowanej przez Polski Komitet EAPN kampanii społecznej „Nic dla nas bez nas. Nic bez was dla was". W drugiej części podjęta została dyskusja na temat Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu a część trzecia poświęcona została nowemu okresowi programowania i celowi tematycznemu 9 programu PO WER dotyczącego walki z ubóstwem. Po debacie odbyło się Zgromadzenie Ogólne Polskiego Komitetu EAPN.

KONFERENCJA EAPN EUROPA DOTYCZĄCA WYBORÓW DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

W dniach 30 września – 1 października 2013 odbyła się w Brukseli coroczna konferencja organizowana przez EAPN Europa dotycząca wyborów do Parlamentu Europejskiego w maju 2014 roku. Pierwszy dzień konferencji poświęcony był Strategii 2020 oraz głównym przesłaniom EAPN na wybory. W trakcie warsztatu tego dnia miała miejsce prezentacja Przewodniczącego Polskiego Komitetu EAPN na temat Strategia 2020 w Polsce: „Trzy procesy z różnymi instytucjonalnymi strukturami i różnymi rezultatami".
Podczas drugiego dnia obecni byli przedstawiciele dużych partii politycznych oraz innych dużych organizacji pozarządowych. Podczas konferencji zaprezentowany został Manifest EAPN przygotowany na te wybory:

Wybieramy obrońców Europy Socjalnej
Każdy głos się liczy

W sytuacji, w której zaufanie do Unii Europejskiej i rządów państw członkowskich, wynosi odpowiednio 33% i 27%, wielkim przegranym zbliżających się wyborów do Parlamentu Europejskiego może okazać się demokracja. W obecnej sytuacji, kiedy poziom ubóstwa, nierówności i ksenofobii wzrasta, a przyczynia się do tego dominująca na terenie państw członkowskich polityka oszczędności i zwiększania konkurencyjności zamiast spójności i dystrybucji zasobów, demokracja jest już i tak w wystarczająco słabej kondycji. Pomimo tego Europejska Sieć Przeciwdziałania Ubóstwu (EAPN) zdecydowanie jest zdania, że demokratyczny wybór przedstawicieli może pomóc rozwiązać ten problem i wzywa obywateli do jak najlepszego wykorzystania swojego głosu w nadchodzących wyborach do Parlamentu Europejskiego.
Parlament nowej kadencji powinien kontynuować osiągnięcia poprzednich kadencji, takie jak przeforsowanie Europejskiej Gwarancji dla Młodych.

Z perspektywy walki z ubóstwem, nierównością i dyskryminacją, nie chodzi tylko o wybór przedstawicieli do jakiejś instytucji, ale o wybranie jak najlepszych obrońców pozytywnej wizji Socjalnej Europy.

Ubóstwo nie jest nieuniknione, można je zlikwidować, zarówno w UE, jak i na całym świecie

Ubóstwo nie jest problemem braku zasobów. Jeśli wyeliminujemy zachłanność i marnotrawstwo i będziemy dzielić się tym, co mamy w zrównoważony i sprawiedliwy sposób, wykorzenienie ubóstwa jest możliwe! Kolejnym plusem jest fakt, że społeczeństwa o wyższym stopniu równości to lepsze rozwiązanie niemal dla każdego, a silne państwo opiekuńcze pozwala na większą równość, zapobiegając ubóstwu i aktywnie je zwalczając. Istotną rolę do odegrania mają tu również międzynarodowe instytucje, umożliwiające współpracę pomiędzy rządami na rzecz wdrażania wysokich standardów socjalnych i poszukiwania innowacyjnych rozwiązań dotyczących dystrybucji i redystrybucji zasobów, dóbr i usług pomiędzy poszczególnymi państwami i na ich terenie. Rola ta nabiera jeszcze większego znaczenia w kontekście postępującej globalizacji. Parlament Europejski może odegrać kluczową rolę, sprawiając, by Unia Europejska podążała w tym kierunku.

Trzy postulaty na rzecz Socjalnej Europy i większego uczestnictwa

- **Pakt na rzecz Europy Socjalnej**
- **Skuteczna unijna strategia zwalczania ubóstwa, wykluczenia społecznego i dyskryminacji**
- **Wzmocnienie demokracji i uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim**

Pakt na rzecz Europy Socjalnej

- Wyznaczenie ambitnych celów socjalnych dla Unii Europejskiej i zagwarantowanie, że programy polityki gospodarczej będą przyczyniać się do ich realizacji, a prawa socjalne nie będą uzależnione od kaprysów wolnego rynku.
- Zagwarantowanie systemu ochrony socjalnej niezależnie od zmian demograficznych.
- Zastąpienie nieskutecznych programów oszczędnościowych podejściem opartym na solidarności pomiędzy wszystkimi państwami członkowskimi.
- Priorytet dla redukowania nierówności i ubóstwa poprzez sprawiedliwe opodatkowanie i likwidację rajów podatkowych.
- Wspieranie wysokiej jakości powszechnej ochrony socjalnej jako inwestycji i czynnika stabilizującego gospodarkę, wspomagającego wzrost sprzyjający włączeniu.
- Zagwarantowanie, że kolejne rewizje Traktatów Unii Europejskiej pozwolą na tworzenie szczegółowych wytycznych pozwalających osiągnąć większą współpracę na rzecz ochrony i budowania wyższej jakości standardów socjalnych w Europie.

Skuteczna unijna strategia zwalczania ubóstwa, wykluczenia społecznego i dyskryminacji

- Zapewnienie dostępu do mieszkań, edukacji, ochrony zdrowia, odpowiedniej ochrony socjalnej i dochodu minimalnego w oparciu o powszechny dostęp do praw, usług i zasobów jako element efektywnego podstawowego poziomu ochrony socjalnej.
- Wymaganie ambitnych celów redukcji ubóstwa i wielowymiarowych, zintegrowanych strategii ich osiągania na szczeblu krajowym, wspieranych przez odpowiednie strategie tematyczne, takie jak strategie walki z ubóstwem wśród dzieci lub osób starszych, strategii przeciwdziałania bezdomności, strategie dotyczące włączenia imigrantów.
- Podnoszenie kwestii tworzenia miejsc pracy i pozytywnej roli gospodarki socjalnej.
- Wspieranie dostępu do miejsc pracy wysokiej jakości dla wszystkich, którzy mogą pracować, zaś dla tych, którzy nie mogą, zapewnienie uczestnictwa i wsparcie godnego życia.
- Poruszenie problemu związanego z płcią wymiaru ubóstwa i wykluczenia społecznego i zapewnienie włączania walki z dyskryminacją do głównego nurtu polityki zwalczania ubóstwa.
- Konkretne wyniki w zakresie osiągania wysokich standardów socjalnych na szczeblu UE, począwszy od dyrektywy dotyczącej programów odpowiedniego dochodu minimalnego.
- Jasne budżety odniesienia na szczeblu UE i krajowym EU, wspierające wdrażanie strategii walki z ubóstwem i inicjatywy oddolne społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych.

Wzmocnienie demokracji i uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim

- Parlament Europejski jako równorzędny partner w stanowieniu unijnego prawa, również w sferze polityki społecznej.
- Zapewnienie przejrzystości i rozliczalności w procesach podejmowania decyzji na szczeblu europejskim wraz z procesami pociągania przedstawicieli wybieranych w wyborach i urzędników do odpowiedzialności za podjęte decyzje, również pod względem ich zgodności z międzynarodowymi ramami praw człowieka.
- Uczestnictwo i empowerment w sercu tworzenia programów, ich wdrażania i oceny. Dotyczy to również uznania i wsparcia uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego włącznie z zaangażowaniem organizacji zwalczających ubóstwo i osób doświadczających ubóstwa w znaczący dialog na szczeblu krajowym i europejskim.
- Doroczne przesłuchanie w Parlamencie Europejskim z udziałem osób żyjących w ubóstwie w oparciu o podobne procesy na szczeblu krajowym.

Przyjęta **Strategia Europa 2020** wraz z jej celem wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, celem redukcji ubóstwa, uzgodnionymi wytycznymi socjalnymi i zobowiązaniem do podejścia partnerskiego stanowi podstawę dla osiągnięcia wielu z powyższych postulatów.
Wzywamy kandydatki i kandydatów do Parlamentu Europejskiego, by zobowiązali się, że przyczynią się do tego, by tak zbilansowana strategia zastąpiła wąskie podejście zarządzania gospodarczego jako czynnik napędzający współpracę państw UE, oraz by wydatki Funduszy Spójności odzwierciedlały te priorytety.

EAPN będzie promować powyższe idee w ramach debaty poprzedzającej wybory do Parlamentu Europejskiego w maju 2014 r.

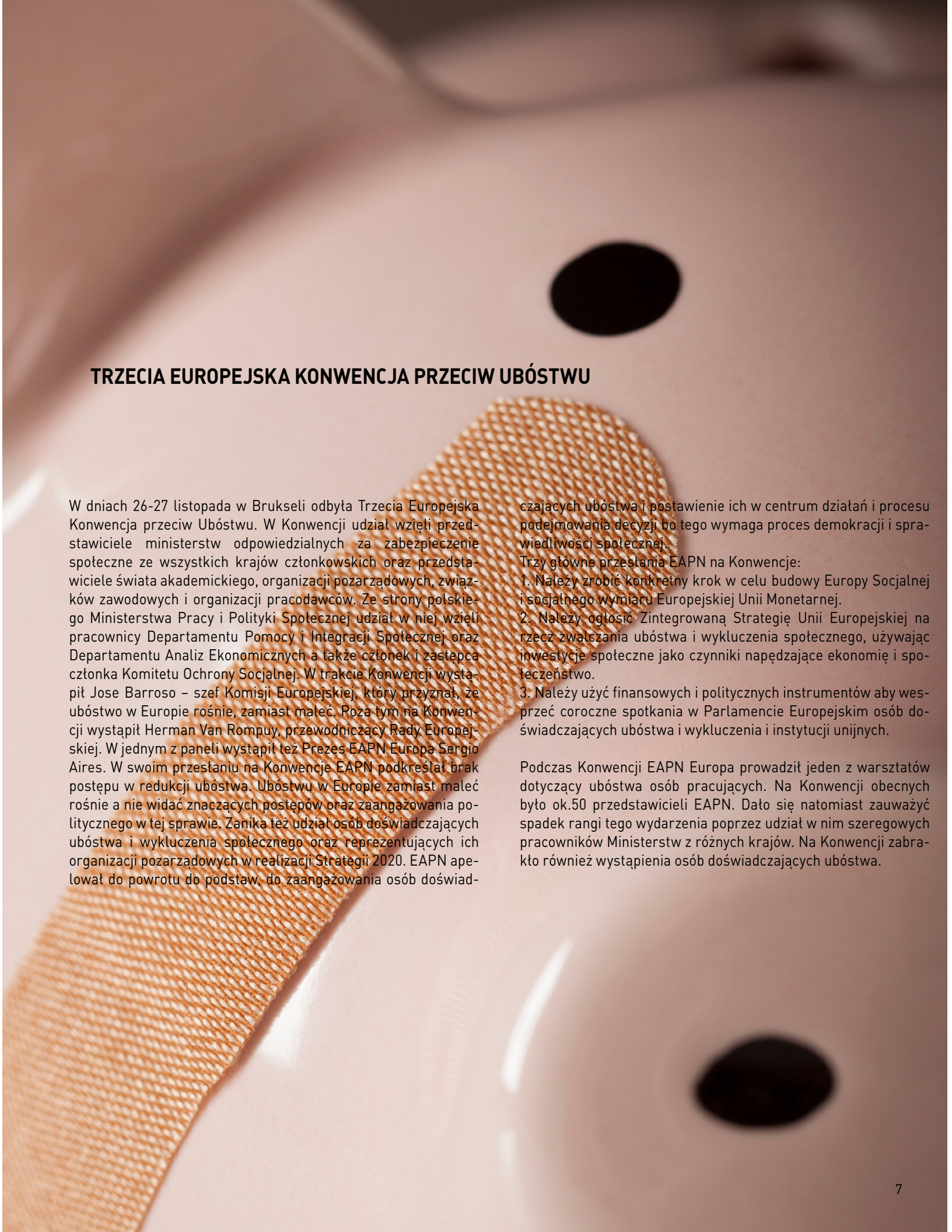

TRZECIA EUROPEJSKA KONWENCJA PRZECIW UBÓSTWU

W dniach 26-27 listopada w Brukseli odbyła Trzecia Europejska Konwencja przeciw Ubóstwu. W Konwencji udział wzięli przedstawiciele ministerstw odpowiedzialnych za zabezpieczenie społeczne ze wszystkich krajów członkowskich oraz przedstawiciele świata akademickiego, organizacji pozarządowych, związków zawodowych i organizacji pracodawców. Ze strony polskiego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej udział w niej wzięli pracownicy Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej oraz Departamentu Analiz Ekonomicznych a także członek i zastępca członka Komitetu Ochrony Socjalnej. W trakcie Konwencji wystąpił Jose Barroso – szef Komisji Europejskiej, który przyznał, że ubóstwo w Europie rośnie, zamiast maleć. Poza tym na Konwencji wystąpił Herman Van Rompuy, przewodniczący Rady Europejskiej. W jednym z paneli wystąpił też Prezes EAPN Europa Sergio Aires. W swoim przesłaniu na Konwencje EAPN podkreślał brak postępu w redukcji ubóstwa. Ubóstwu w Europie zamiast maleć rośnie a nie widać znaczących postępów oraz zaangażowania politycznego w tej sprawie. Zanika też udział osób doświadczających ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz reprezentujących ich organizacji pozarządowych w realizacji Strategii 2020. EAPN apelował do powrotu do podstaw, do zaangażowania osób doświadczających ubóstwa i postawienie ich w centrum działań i procesu podejmowania decyzji bo tego wymaga proces demokracji i sprawiedliwości społecznej.

Trzy główne przesłania EAPN na Konwencje:

1. Należy zrobić konkretny krok w celu budowy Europy Socjalnej i socjalnego wymiaru Europejskiej Unii Monetarnej.
2. Należy ogłosić Zintegrowaną Strategię Unii Europejskiej na rzecz zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, używając inwestycje społeczne jako czynniki napędzające ekonomię i społeczeństwo.
3. Należy użyć finansowych i politycznych instrumentów aby wesprzeć coroczne spotkania w Parlamencie Europejskim osób doświadczających ubóstwa i wykluczenia i instytucji unijnych.

Podczas Konwencji EAPN Europa prowadził jeden z warsztatów dotyczący ubóstwa osób pracujących. Na Konwencji obecnych było ok.50 przedstawicieli EAPN. Dało się natomiast zauważyć spadek rangi tego wydarzenia poprzez udział w nim szeregowych pracowników Ministerstw z różnych krajów. Na Konwencji zabrakło również wystąpienia osób doświadczających ubóstwa.

EUROPEJSKIE SPOTKANIA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH UBÓSTWA I WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

W dniach 18-20 czerwca 2013 roku odbyły się w Brukseli Dwunaste Europejskie Spotkania Osób Doświadczających Ubóstwa i Wykluczenia Społecznego pt: „Czego jeszcze dziś możemy nauczyć się od doświadczania ubóstwa"? Delegacje z poszczególnych krajów zaprezentowały slogany przygotowane specjalnie na to spotkanie. Polska delegacja przygotowywana przez Stowarzyszenie „Monar" wybrała cytat z prof. Bronisława Geremka „Sytuacja najbiedniejszych obywateli powinna determinować rozwój całego społeczeństwa".

Pod koniec roku ukazał się w języku angielskim raport podsumowujący zeszłoroczne Spotkania.

Komisja Europejska nie chciała oddzielnie finansować tych Spotkań, tylko chciała włączyć je do Europejskiej Konwencji Przeciw Ubóstwu. Długotrwałe lobbowanie EAPN na rzecz pozostawienia tych Spotkań jako oddzielnych wydarzeń zaskutkowały tym, że 13 Europejskie Spotkania odbędą się w maju 2014 w Brukseli. Polska delegacja będzie przygotowywana przez Kamiliańską Misję Pomocy Społecznej przy udziale innych organizacji. Spotkanie koordynatorów tych Spotkań będzie miało miejsce pod koniec stycznia w Brukseli i po tym terminie rozpoczniemy przygotowanie polskiej delegacji.

Polska delegacja podczas prezentacji z hasłem „Kiedy jesteś bezdomny i bezrobotny jesteś traktowany jak nikt".

REFORMA URZĘDÓW PRACY

Projekt ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy został przyjęty przez Radę Ministrów. Przygotowana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej reforma zakłada m.in. profilowanie pomocy dla bezrobotnych, nowe instrumenty wsparcia dla szukających pracy i wynagradzanie pracowników urzędów za osiągane wyniki.

Cel zmian: lepsza obsługa w urzędach pracy osób bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców. - Urzędy mają przestać być pośredniakami, a stać się, wzorem brytyjskich „job centers" czy niemieckich „center fur arbeit", prawdziwymi centrami pracy - powiedział minister pracy Władysław Kosiniak-Kamysz.

Co się zmieni? Według założeń każdy bezrobotny i poszukujący pracy zarejestrowany w urzędzie pracy będzie od początku prowadzony przez tego samego doradcę klienta. Podobnie będzie w przypadku pracodawców. Zmieni się też podejście do klientów. Podstawą będzie profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych.

W pierwszym profilu znajdą się bezrobotni aktywni, którzy nie potrzebują specjalistycznej pomocy, a jedynie przedstawienia ofert pracy. Do drugiego profilu należeć będą bezrobotni wymagający wsparcia, którzy będą korzystać ze wszystkich usług i instrumentów rynku pracy jakie oferują urzędy pracy. W trzecim profilu znajdą się bezrobotni oddaleni od rynku pracy, zarówno tacy, którzy z różnych powodów zagrożeni są wykluczeniem społecznym, jak i tacy, którzy z własnego wyboru nie są zainteresowani podjęciem pracy lub uchylają się od pracy legalnej. Przeznaczonym dla nich blokiem INTEGRACJA zostanie objętych ok. 180 tys. osób, czyli 10 proc. bezrobotnych. Będą mogli skorzystać także z bloku AKTYWIZACJA, polegającym na przygotowaniu do lepszego radzenia sobie na rynku pracy i skierowania do wykonywania prac społecznie użytecznych.

Urzędy pracy otworzą się na współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, lokalnymi organizacjami pozarządowymi i prywatnym agencjami pracy, którym będą mogły zlecać część zadań związanych z pomocą osobom bezrobotnym. Pilotażowo urzędy testują już pracę z prywatnymi agencjami w projekcie „Partnerstwo dla pracy".

Pojawią się nowe instrumenty wsparcia dla osób szukających pracy. To m.in. grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne, pożyczka na utworzenie stanowiska pracy lub podjęcie działalności

gospodarczej, szkolenia organizowane w ramach trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową, dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnionego bezrobotnego w wieku 50+ oraz programy regionalne.

Częścią zmian jest pakiet dla młodych osób szukających pracy. Zmieniamy definicję osoby młodej, która obejmie wszystkich do 30. roku życia.

To konieczna zmiana, bo wielu młodych uczy się coraz dłużej i później wchodzą na rynek pracy - tłumaczy minister Kosiniak-Kamysz. Dzięki temu urzędy będą mogły pomóc większej grupie osób. To nie koniec zmian dla młodych. Skróci się okres - z 6 do 4 miesięcy - w którym urzędy muszą przedstawić im ofertę pracy, stażu lub podniesienia kwalifikacja. Pracodawcy zatrudniający skierowanych przez urząd bezrobotnych w wieku do 30 lat zostaną zwolnieni z obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Będą również mieli możliwość refundacji składki na ubezpieczenia społeczne i dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnionego bezrobotnego.

Dla osób z dłuższym stażem na rynku pracy powstanie nowy Krajowy Fundusz Szkoleniowy. Dzięki niemu pracownicy będą mogli podnosić swoje kwalifikacje, zdobywać niezbędne certyfikaty i sfinansować szkolenia.

W związku z wprowadzonymi zmianami w ramach projektu „EAPN Polska – wspólnie budujemy Europę Socjalną" zlecone zostało przygotowanie ekspertyzy, której celem była ocena rządowego projektu reformy urzędów pracy. Według niej na pierwszy rzut oka projekt reformy LMP wydaje się zawierać wiele sensownych rozwiązań: pogłębienie współpracy między powiatowymi urzędami pracy a ośrodkami pomocy społecznej, agencjami zatrudnienia, organizacjami pożytku publicznego; stworzenie systemu motywacyjnego dla PUP i agencji zatrudnienia przez uzależnienie finansowania od efektów działań, wprowadzenie funkcji doradcy klienta wzorowanej na case managerze, odpowiedzialnego za indywidualny kontakt z bezrobotnym; poprawa adresowania ALMP przez popularne w krajach europejskich profilowanie; wspieranie dialogu społecznego przez zmianę rad zatrudnienia w rady rynku pracy, wspomaganie kształcenia ustawicznego przez finansowanie szkoleń pracowników z powoływanego Krajowego Funduszu Szkoleniowego. To tylko część propozycji, które zyskały uznanie mediów. Problem polega jednak na tym, że po gruntownej analizie okazuje się, że wiele z tych rozwiązań będzie trudnych do wprowadzenia. Doradca klienta nigdy nie stanie się brytyjskim case managerem przy obecnych warunkach kadrowych w PSZ. Z nowych – podobno wspierających dialog społeczny – rad rynku pracy, MPiPS wykluczyło przedstawicieli organizacji pozarządowych. Niewiele jest agencji zatrudnienia, które będą mogły sobie pozwolić na udział w przetargach przy warunkach zdefiniowanych w nowelizacji i może to prowadzić do dominacji kilku podmiotów. PUP będą mogły tworzyć partnerstwa albo z OPS, albo z organizacjami pozarządowymi w ramach programu Aktywizacja i Integracja, ale już nie razem z jednymi i drugimi. Profilowanie może prowadzić do dalszej stygmatyzacji „osób oddalonych od rynku pracy" i pogorszenia ich sytuacji. Można tak wymieniać dalej. Uważnego czytelnika projektu może także drażnić wiara w skuteczność kopiowania rozwiązań europejskich bez uwzględnienia – już istniejącej wiedzy – o ich słabych stronach oraz ignorowanie warunków krajowych, które mogą utrudniać, a czasem uniemożliwiać ich wdrożenie.

Szerszy materiał ekspertyzy dostępny jest na stronie **www.eapn.org.pl** – tytuł „Nie zrzucajmy całej winy na nieefektywne urzędy pracy i fikcyjnych bezrobotnych – uwagi o niepożądanych konsekwencjach nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy".

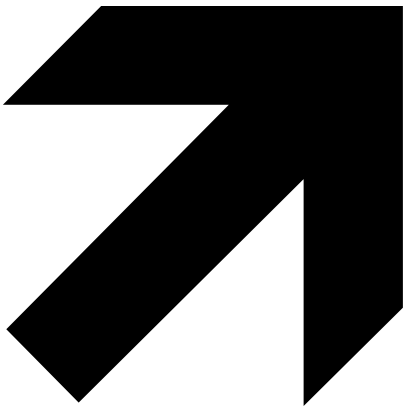

NOWE ROZWIĄZANIA DLA OPIEKUNÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Ujednolicenie zasad przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych, opłacanie składek za osoby pobierające świadczenia, zróżnicowana wysokość wsparcia oraz okresowa weryfikacja przyznawanej pomocy – m.in. takie rozwiązania przewiduje projekt zmian we wsparciu opiekunów osób niepełnosprawnych przygotowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Na wartość wsparcia dla opiekunów osób szczególnie wymagających opieki składają się świadczenie pielęgnacyjne, a także opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne. Projekt zakłada ujednolicenie zasad i kryteriów przyznawania świadczenia. Wprowadza standaryzację zakresu potrzebnej opieki i dostosowanej do niej wysokości świadczeń.

Ministerstwo proponuje wprowadzenie jednego rodzaju świadczenia (świadczenia pielęgnacyjnego) dla wszystkich opiekunów zajmujących się niepełnosprawnym członkiem rodziny, bez względu na wiek powstania niepełnosprawności osoby nad którą sprawowana jest opieka.

Świadczenie przyznawane będzie zarówno w przypadku rezygnacji przez opiekuna z pracy w związku ze sprawowaniem opieki jak i w przypadku niepodejmowania przez niego zatrudnienia. Zniknie także kryterium dochodowego.

Projekt wprowadza ocenę zakresu potrzebnej opieki dla osoby niepełnosprawnej w oparciu o pięciostopniową skalę. Ocena dokonywana będzie przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Na podstawie informacji z Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Departamentu Orzecznictwa Lekarskiego ZUS opierających się na doświadczeniach ze stosowania skali Barthel, szacuje się, że ok. 60% osób legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami, otrzyma pozytywną ocenę co do konieczności sprawowania opieki.

W odniesieniu do osoby opiekuna wprowadza wymóg cyklicznie przeprowadzanego wywiadu w celu potwierdzenia faktu sprawowania opieki. Wywiad przeprowadzany będzie na etapie przyznawania świadczenia oraz co 6 miesięcy aktualizowany.

Wprowadzona zostanie okresowa weryfikacja oceny i wysokości wsparcia. Opinia w sprawie konieczności sprawowania opieki wydawana będzie, co do zasady, na czas określony. W wyjątkowych przypadkach (ze względu na stan zdrowia) bezterminowo. Świadczenia pielęgnacyjne przyznawane będą nie dłużej niż na czas ważności powyższej opinii.

Za osoby pobierające świadczenie tak jak obecnie opłacane będą składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i zdrowotne od kwoty otrzymywanego świadczenia;

Zachowane zostaną prawa nabyte. Osobom dotychczas otrzymującym świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy zachowuje się te uprawnienia do czasu trwania ważności decyzji (w niektórych przypadkach świadczenie pielęgnacyjne jest przyznane bezterminowo) w dotychczasowej wysokości, z możliwością weryfikacji tego prawa i uzyskania korzystniejszych warunków w przypadku spełniania nowych zasad.

W odniesieniu do zmian jakie niesie ze sobą projekt ustawy Polski Komitet EAPN, w ramach realizowanego przez WRZOS projektu zleciło przygotowanie ekspertyzy. Przedstawia ona wiele istotnych aspektów projektu, a także odsłoniła jego słabe strony. Wśród wniosków które nasuwają się po lekturze można wyróżnić m.in.:

- Podejście, które zakłada zróżnicowanie poziomu świadczenia pielęgnacyjnego w zależności od stopnia niepełnosprawności podopiecznego jest błędne. Stanowi to częściową rekompensatę dochodu utraconego z powodu rezygnacji lub niepodjęcia pracy, a nie świadczenie uwzględniające zróżnicowane koszty opieki uzależnione od poziomu niesamodzielności podopiecznego. Funkcję taką odgrywa zasiłek pielęgnacyjny i to on powinien być zróżnicowany. Do tego należy zastosować skalę niesamodzielności z podziałem maksymalnie na trzy stopnie, a nie jak to jest przewidziane – na pięć.
- Zasiłek z tytułu rehabilitacji i edukacji dziecka niepełnosprawnego powinien zostać podwyższony, a przesłanki cezury wieku i/lub kryterium dochodowego powinny zostać usunięte. Świadczenie to nie powinno być jednym z dodatków do zasiłku rodzinnego, ale odrębnym świadczeniem. Jego celem jest motywowanie do podejmowania edukacji i rehabilitacji osoby niepełnosprawnej oraz częściowe rekompensowanie ich kosztów.
- Należy wprowadzić opiekę wytchnieniową na czas leczenia, rehabilitacji i odpoczynku opiekuna. Opieka wytchnieniowa powinna być także zapewniona opiekunom niepobierającym świadczenia pielęgnacyjnego (np. ze względu na posiadanie prawa do renty czy emerytury).

Ekspertyza dostępna na stronie **www.eapn.org.pl**

PROGRAM DOŻYWIANIA NA LATA 2014-2020

Rząd 10 grudnia 2013 r. przyjął uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu w zakresie wsparcia finansowego gmin w ramach dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014 - 2020.

Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podesztym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym, poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach, stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych nawyków żywieniowych

Przewiduje się, że koszt realizacji programu będzie wynosił 550.000 tys. zł rocznie. Łączne nakłady środków finansowych w okresie realizacji programu wyniosą 5.425.000 tys. zł.

Nie przewiduje się zwiększania środków własnych jednostek samorządu terytorialnego poza środkami zapisywanymi w uchwałach budżetowych na realizację Programu w dotychczasowej wysokości tj. 225.000 tys. zł. rocznie. Udzielenie pomocy w formie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, co oznacza że jednostki samorządu terytorialnego muszą mieć zapisane na te zadania środki w uchwałach budżetowych.

Nowy program wejdzie w życie 1 stycznia 2014r.

Realizowany od 2006 roku program pozwala na skuteczne udzielanie pomocy uczniom i dzieciom oraz osobom dorosłym wymagającym wsparcia w zapewnieniu posiłku lub produktów żywnościowych. Pomoc przyznawana jest w oparciu o kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej, podwyższone do 150 proc. Dodatkowo 20 proc. dzieci dożywianych w gminie może zostać objętych pomocą bez konieczności ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego. W ramach Programu organizowany jest również dowóz posiłków, co ułatwia realizację pomocy na wsi, w małych miasteczkach lub w przypadku dotarcia do osób starszych lub niepełnosprawnych.

NOWA POLITYKA SENIORALNA

Rząd przyjął założenia Długofalowej Polityki Senioralnej na lata 2014-2020. To pierwszy ogólnopolski program dla osób starszych. Zakłada on m.in. aktywne starzenie się w dobrym zdrowiu, większy udział w życiu społecznym i solidarność międzypokoleniową.

Program koncentruje się na ośmiu obszarach dotyczących różnych wymiarów życia seniorów - zdrowie i samodzielność, aktywizacja zawodowa, aktywność edukacyjna, obywatelska, kultura, wolontariat, srebrna gospodarka.

Jednym z głównych priorytetów przedstawionych w dokumencie jest jak najlepsze wykorzystanie potencjału osób 50+ na rynku pracy.

Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia oraz rozwój usług medycznych mają wspierać seniorów w jak najdłuższym utrzymaniu dobrego stanu zdrowia i samodzielności. Dzięki temu będą mogli kontynuować aktywność zawodową, jak i uczestniczyć w wybranych formach życia społecznego.

Specjalnie dostosowana do potrzeb i zainteresowań osób starszych oferta edukacyjna oraz w konsekwencji wzrost ich udziału w różnego rodzaju kursach i zajęciach edukacyjnych to kolejny z celów polityki senioralnej. Jednym ze sposobów ich realizacji jest wspieranie rozwoju Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Aktywność obywatelskiej i wolontariat ma wspierać zaangażowanie osób starszych w życie społeczności lokalnych i sprawy kraju, wykorzystanie ich umiejętności i potencjału oraz nabywanie przez seniorów nowych kompetencji. To także sposób na ich integrację z młodszymi pokoleniami.

Aktywność społeczna osób starszych

280 mln. zł. na aktywizację społeczną seniorów przewiduje nowy rządowy program na rzecz aktywności społecznej osób starszych (ASOS). Z przygotowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej programu w latach 2014-2020 będą mogły skorzystać m.in.

organizacje pozarządowe, osoby prawne, spółdzielnie socjalne, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach programu będzie można ubiegać się o dotacje na realizację działań w jednym z czterech priorytetowych obszarów: edukacja osób starszych, aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową, partycypacja społeczna osób starszych, usługi społeczne dla osób starszych.

Program zakłada zarówno działania w perspektywie długookresowej, jak i realizowanie bieżących potrzeb seniorów poprzez inicjatywy zgłaszane w ramach otwartych konkursów, np. poprzez organizacje pozarządowe. To m.in. inicjatywy włączające osoby starsze w środowisko lokalne, wolontariat, aktywność kulturalną, organizujące zajęcia edukacyjne.

Pełniejsze włączenie osób starszych w życie lokalnych społeczności, podtrzymanie ich aktywności również po zakończeniu kariery zawodowej, wykorzystanie ich potencjału w relacjach z młodszymi pokoleniami to główne cele promowane przez Program. Ważne jest również uwzględnienie zróżnicowania populacji osób starszych, ich potrzeb i możliwości.

Program będzie finansowany ze środków budżetu państwa w wysokości 40 mln. zł. rocznie. Wartość dotacji w ramach ogłaszanych edycji otwartego konkursu wyniesie od 20 000 zł. do 200 000 zł. Podmioty ubiegające się o dofinansowanie w ramach Programu muszą przedstawić wkład własny w wysokości minimum 10 proc. wartości projektu.

Aktywność społeczna osób starszych

Wzrost zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia do poziomu 50 proc. w 2020 r., w tym wspieranie kobiet, osób niepełnosprawnych oraz mieszkańców terenów wiejskich na rynku pracy w wieku powyżej 50 roku życia - to główne założenia programu „Solidarność pokoleń - działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+", przygotowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Dokument jest kontynuacją programu z 2008 r. na rzecz zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia. Jego głównymi założeniami było między innymi obniżenie kosztów pracy dla tej grupy wiekowej, wprowadzenie emerytur pomostowych oraz podniesienie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn. Wszystkie te elementy udało się zrealizować.

Pomimo trudnej sytuacji na rynku pracy, zatrudnienie osób w wieku 55-64 lata wzrosło z 31,6 proc. w 2008 r. do 38,7 proc. w 2012 r. Stopa bezrobocia w tej grupie osób w tym okresie była o 2,8 pkt. proc. niższa niż stopa bezrobocia osób w wieku 15-64 lata (w 2012 r. wyniosła 7,4 proc.)

Dalsze skuteczne działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób 50+ wymagają spójności z nowymi założeniami długookresowej i średniookresowej strategii rozwoju Polski oraz muszą brać pod uwagę wydłużenie wieku emerytalnego.

Program skierowany jest zarówno do osób powyżej 50 roku życia, jak i przedsiębiorców, związków zawodowych, organizacji pozarządowych oraz osób, które dopiero za kilka lub kilkanaście lat będą wchodzić w wiek przedemerytalny.

Jednym z głównych celów programu jest podnoszenie kwalifikacji osób 45+ poprzez poprawę jakości oferty edukacyjnej, promowanie idei uczenia się przez całe życie oraz zachęcanie pracodawców do wspierania pracowników 45+ w rozwijaniu się kompetencji i kwalifikacji.

Inne cele to między innymi budowanie przyjaznego środowiska pracy dla pracowników 45+, promowanie aktywności zawodowej, wspieranie aktywnego starzenia się i aktywności zawodowej osób w wieku przedemerytalnym.

KRAJOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ RÓWNEGO TRAKTOWANIA

W dniu 10 grudnia 2013 roku, Rada Ministrów przyjęła „Krajowy Program Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016", pierwszy rządowy dokument określający cele i kierunki polityki na rzecz równego traktowania. Program ma w założeniu stanowić narzędzie, umożliwiające Rządowi podejmowanie przedsięwzięć zapewniających realizację zasady równego traktowania.

W przyjętym przez Radę Ministrów „Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016" określone zostały główne cele i kierunki polityki na rzecz równego traktowania. Będą obejmować następujące obszary:

- polityka antydyskryminacyjna;
- równe traktowanie na rynku pracy i w systemie zabezpieczenia społecznego;
- przeciwdziałanie przemocy, w tym przemocy w rodzinie i zwiększenie ochrony osób jej doświadczających;
- równe traktowanie w systemie edukacji;
- równe traktowanie w systemie ochrony zdrowia;
- równe traktowanie w dostępie do dóbr i usług.

W ramach każdego z obszarów tematycznych, zaplanowano cele główne, szczegółowe oraz działania zmierzające do ich realizacji. W ramach programu przewidziano m.in.:
- podniesienie standardów prowadzenia polityki antydyskryminacyjnej,
- poprawę sytuacji dotyczącej równości kobiet i mężczyzn na rynku pracy,
- równe traktowanie na rynku pracy grup narażonych na dyskryminację ze względu na wiek, niepełnosprawność, pochodzenie narodowe i etniczne, orientację seksualną oraz migrantek i migrantów,
- doskonalenie prawa i jego stosowanie w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy wobec kobiet oraz przemocy w rodzinie,
- podniesienie jakości działań w obszarze prewencji, reagowania i oceny zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy, w tym przemocy w rodzinie,
- przeciwdziałanie przemocy fizycznej i psychicznej oraz mowie nienawiści wobec osób z grup narażonych na dyskryminację,
- eliminowanie przejawów nierówności i dyskryminacji występujących w procesie edukacji,
- doskonalenie prawa w zakresie ochrony praw człowieka w odniesieniu do zastosowań biologii i medycyny,
- zapewnienie realizacji przepisów obowiązującej ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży,
- przeciwdziałanie nierównościom w dostępie osób starszych do usług medycznych,
- upowszechnianie postaw prozdrowotnych wśród osób w wieku 50+,
- podniesienie standardów nauczania lekarzy oraz pielęgniarek i położnych o zagadnieniach dotyczących LGBT (osób homoseksualnych),
- poprawę dostępu do świadczeń medycznych osób dotkniętych przestępstwem seksualnym,
- poprawę rozwiązań wspomagających osoby wymagające pomocy w uzyskaniu mieszkania, a także osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej ze względu na wiek, niepełnosprawność, chorobę oraz posiadające status uchodźcy,
- poprawę jakości usług instytucji obsługujących cudzoziemców,
- zwiększenie udziału kobiet w procesie podejmowania decyzji,
- równe traktowanie kobiet i mężczyzn, osób starszych i niepełnosprawnych w sporcie,
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, pochodzenie narodowe i etniczne, niepełnosprawność oraz orientację seksualną w mediach.

Dokument umożliwi podejmowanie przez Rząd Polski przedsięwzięć zapewniających realizację zasady równego traktowania.

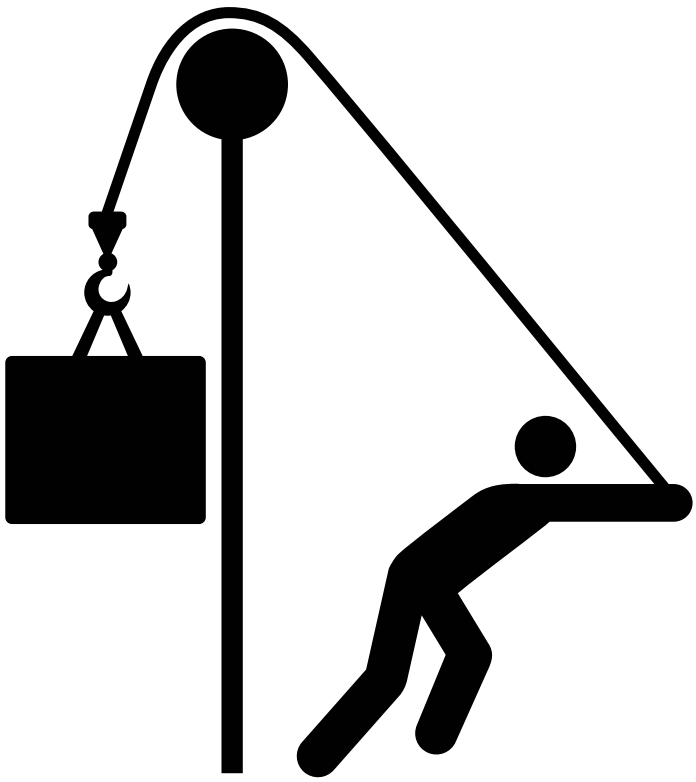

Dołącz do nas!!!

Jeśli bliska jest ci tematyka walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Jeśli chcesz się zaangażować we wspólne działania na rzecz przeciwdziałania ubóstwu.

Dołącz do nas!!!

Sekretariat Polskiego Komitetu EAPN:
Wspólnota Robocza Związków
Organizacji Socjalnych
ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa
tel./fax.: (22) 826 52 46
e-mail: eapn@wrzos.org.pl
www.eapn.org.pl

SWISS CONTRIBUTION

Projekt „EAPN Polska – wspólnie budujemy Europę Socjalną"
jest współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego
programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

ECORYS

WRZOS